

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Fișă resurse

O abordare a diferenței: un atu neexploatat

Trunchiul modulului/ R

1/ Reprezentarea dizabilității: o reacție subiectivă și irațională

Într-o societate caracterizată de competitivitate și performanță, este la modă să apreciem ceea ce este frumos, ce este puternic, ceea ce se apropie de perfecțiune sau ideea că avem.

Fragilitatea și dizabilitatea pot, prin urmare, să provoace reacții de neîncredere, chiar de respingere.

Aceste răspunsuri, adesea instinctive, duc uneori la un comportament social inacceptabil: intoleranță, rasism, sexism, respingerea diferenței.

Dar aceste comportamente nu rezistă unei analize raționale:

- diferența nu este o alterare a unei structuri sau funcții psihologice, fiziologice sau anatomice, nu constituie un risc pentru fiecare dintre noi care poate apărea accidental sau din cauza îmbătrânirii?
- respingerea diferenței se referă la frica noastră față de celălalt, de necunoscut. Nu este acesta un semn al propriei noastre fragilități, care ne împinge să evităm ceea ce nu știm? Forța, curajul, valorile cardinale ale societății noastre, nu ne-ar împinge în schimb să descoperim ce este diferit, să abordăm ceea ce ne sperie?
- În cele din urmă, se va remarca faptul că imaginea normalității este ea însăși eminentamente subiectivă și nu are absolut nicio semnificație universală. Cu toții suntem diferiți unul de celălalt. Deci de ce să respingem ceea ce nu seamănă cu noi, din moment ce nimeni în mod obiectiv nu seamănă cu noi?

2/ Prezența elevilor cu dizabilități în clasă: un atu care trebuie exploatat

Un profesor care acceptă elevi cu CES în clasa sa se confruntă imediat cu o problemă triplă:

- cum să crezi un climat calm în clasă care să conducă la învățare?
- cum să-i faci pe elevii cu dizabilități să accepte restul clasei? Și invers, cum îi faci pe elevii cu dizabilități să se simtă acceptați de restul clasei?
- cum să-i asiguri pe părinții elevilor îngrijorați că urmașii lor se confruntă cu copii pe care îi resping instinctiv sau inconștient? În ceea ce privește părinții copiilor cu dizabilități, nu sunt nerăbdători să-i vadă confrunțați cu cruzimea batjocurilor?

Acest profesor are la dispoziție un singur mod: **să-i liniștească** pe toți schimbând percepția asupra dizabilității.

Pentru aceasta, el va trebui să se axeze pe a arăta diferențele care vor reveni pentru a demonstra că toată lumea este diferită.

Dezbaterile dintre elevi și chiar cu părinții vor fi foarte utile și eficiente. Vizibilitatea dizabilității este de natură să o banalizeze și, prin urmare, să o accepte.

Demonstrarea iraționalității reacțiilor instinctive trebuie de asemenea pledat.

Prezența copiilor cu handicap la clasă este, prin urmare, însoțită de o muncă importantă a profesorului pentru a liniști clasa și mediul înconjurător.

Cu toate acestea, această lucrare poate fi exploatată în mod util pentru a urmări activitățile de educație civică:

- învățați toleranța (intoleranța este și o formă de respingere a diferențelor)
- luptați împotriva xenofobiei și rasismului, care reprezintă cea mai reușită formă de respingere a diferențelor
- abordați problema sexismului care constituie discriminare incompatibilă cu valorile apărute de comunitatea europeană.

A avea copii cu dizabilități în clasă, obligându-l pe profesor să abordeze problema diferenței, este, așadar, un atu că ar fi păcat să nu fie exploatat pe deplin.